

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาถึงความเหมาะสมในการใช้การสนับสนุนการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศขาออกเพื่อตอบโจทยการยกระดับการพัฒนาของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย โดยการศึกษาจะมุ่งเน้นไปที่ผลประโยชน์ของการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศขาออกที่มีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในระยะยาวเป็นสำคัญ

จากการสังเคราะห์ตามกรอบในภาคทฤษฎี คณะผู้วิจัยสามารถระบุถึงบทบาทของการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศขาออกในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในภาคอุตสาหกรรม 6 ด้าน ได้แก่ การแสวงหาตลาด การแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติ การจัดสรรแรงงาน การขยายกิจกรรมข้ามห้วงข้อมูลค่าและการแสวงหาเทคโนโลยีขั้นสูง การลงทุนขาออกเพื่อประโยชน์ทางด้านภาษี และการลดความเสี่ยงของการอยู่ในเครือข่ายการผลิตเดียว

การวิเคราะห์ข้อมูลการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศขาออกของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของไทยบ่งชี้ถึงระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างธุรกิจของไทย กับธุรกิจของต่างชาติ โดยธุรกิจไทยนั้นยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการอาศัยการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศขาออกในการขับเคลื่อนและพัฒนาอุตสาหกรรมโดยวัตถุประสงค์หลักของธุรกิจไทยมุ่งเน้นที่การขายตลาดเป็นหลัก ในขณะที่ธุรกิจข้ามชาติรายใหญ่จะมีพัฒนาการที่เร็วและสูงกว่า โดยธุรกิจข้ามชาติจะมุ่งเน้นการใช้ลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศขาออกเพื่อการยกระดับกิจกรรมตามห่วงโซ่การผลิต และการแสวงหาเทคโนโลยีในระดับสูง

ผลการศึกษาพบว่าการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศขาออกให้ผลกระทบที่แตกต่างกันตามมูลเหตุปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศขาออก โดยคณะผู้วิจัยพบว่า ในกรณีของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ไทยมีทั้งกรณีที่เป็นปัญหาที่สำคัญและเร่งด่วนควรได้รับการแก้ไข (เช่น การขยายตลาด การขาดแคลนแรงงานชำนาญการ การแสวงหาผลประโยชน์ทางด้านภาษี) กรณีที่เป็นปัญหาระยะปานกลางหรือยาว (เช่น การแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเชื่อมโยงธุรกิจต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ และการลดความเสี่ยงจากการอยู่ในเครือข่ายการผลิตเดียว) ซึ่งต้องการการช่วยเหลือ และกรณีที่ยังไม่พบว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ (เช่นการจัดสรรประสิทธิภาพแรงงานไร้ฝีมือ การขยับขึ้นห่วงโซ่มูลค่าและการแสวงหาเทคโนโลยีขั้นสูง)

สำหรับนโยบายภาครัฐที่มีการดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน คณะผู้วิจัยพบว่า มีทั้งนโยบายภาครัฐที่พยายามตอบโจทยที่เป็นปัญหา และสามารถช่วยบรรเทาปัญหาได้ดี (เช่น การให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลผ่านหน่วยงานที่จัดตั้งใหม่) มีทั้งส่วนที่พยายามตอบปัญหาแต่อาจจะยังมีการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน (เช่น แบบจำลองการผลิตชาติแดน) และมีส่วนที่พยายามจะตอบโจทยต่างๆที่อุตสาหกรรมยังไม่มีปัญหาเกิดขึ้น(เช่น การผลักดันการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศขาออกสำหรับธุรกิจที่มีระดับการพัฒนาค่ำ)

Abstract

The main purpose of this paper is to assess the suitability of the “outward foreign direct investment, OFDI” promotion scheme in helping further develop the electrical and electronic industry in Thailand. In this study, we will primarily emphasize the long-term benefits of using such OFDI on the industrial development.

From the theoretical models of the OFDI, we synthesize the six roles of OFDI that would serve the industrial needs and would help further develop the industry: (1) market-seeking, (2) resource-seeking, (3) labor allocation, (4) value-chain upgrading and technological acquisition, (5) tax incentive, and (6) production network risk-reducing.

The current OFDI figures of Thai electrical and electronic industry show that there is an uneven pace of development between Thai-owned firms and foreign multinational firms. While the Thai-owned firms are currently on the initial stage of outward investment in which the market-seeking is the main driving force of such investment, the foreign multinational firms are in the more advanced stage of development and tend to use outward investment for upgrading their value-chain and acquiring new technology.

We find that the impacts of using the outward foreign direct investment in addressing the problems depend on the role in which the OFDI is served. The relative importance of the problems is distinguished into three classes: urgent problems that require immediate response, medium-to-long term problem, and insignificant problem.

The analysis on the current government policies shows that while many policies are relevant and properly addressing the problem. Some policies may be misleading or even unrelated to the problem of the industry.

